

Lapplands etapplandskapsplan för säkerhet och trafik 2050

Program för deltagande och bedömning (PDB)

Landskapsstyrelsen 2.12.2024 § 161

LAPIN LIITTO

Version 1 / 2024

OMSLAGSSIDA

Publikationens namn: Lapplands etappplansplan för säkerhet och trafik 2050

Utgiven av: Lapplands förbund

Sammanställd av: Lapplands förbund

Publikationsseriens namn och serienummer

Publiceringsdatum

ISBN

ISSN

Sammanfattning

Nyckelord

Landskapsplanering, Lappland, landskapsplanering, Lapplands etappplansplan för säkerhet och trafik 2050, deltagande, konsekvensbedömning

Kommentarer

Innehåll

Sammanfattning.....	4
1. Behov av att revidera regionplaner	5
2. Utgångspunkter för regionalplanen.....	5
2.1 Vägledande lagstiftning	5
2.2 Nationella mål för områdesanvändning	6
2.3 Prioriteringar för regional utveckling 2024–2027	7
2.4 Regionplanering och LAPPI-avtalet.....	8
2.5 Landskapsplan.....	8
2.6 Status för landskapsplanen.....	9
2.7 Plan- och påverkningsområde.....	10
3. Temaspecifika mål och nödvändiga rapporter med källmaterial	10
3.1 Transportsystem och säkerhet.....	10
3.2 Övriga.....	12
4. Konsekvensbedömning.....	13
5. Involvering och interaktion.....	14
5.1 Intressenter.....	14
5.2 Förfaranden för deltagande och interaktion	16
5.3 Respons på planen för deltagande och bedömning	16
5.4 Beslutsfattande	17
6. Miljöpåverkan som överskrider nationsgränser.....	17
7. Schema	19
8. Kontaktuppgifter	20
9. Källförteckning.....	21

Sammanfattning

Regionplaneringen i Lapplands län har framskridit stegvis, per kommunförbund och i form av projektbaserade regionplaner. Målet är att övergå från regional- till etapplandskapsplanering, där de gällande landskapsplanerna i Lappland uppdateras med tre etapplandskapsplaner. Den första delplanen (upprättas 2025–2027) behandlar teman som rör trafiksystemet och säkerhet. Den andra delplanen behandlar bland annat regionens turiststruktur, energi och ekologiska förbindelser. Den tredje delplanen behandlar övriga delar av den regionala strukturen som inte har tagits upp i tidigare delplaner, såsom områdesreservationer för bostäder och rekreation.

Planen för deltagande och bedömning (PDB) är en plan för förfarandet vid deltagande och växelverkan samt konsekvensbedömning i fråga om en landskapsplan i enlighet med 63 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL 132/1999). Regionplanering regleras av markanvändnings- och bygglagen (från 1.1.2025 Lagen om områdesanvändning). I landskapsplanen presenteras principerna för markanvändning och samhällsstruktur samt områden som är nödvändiga för landskapets utveckling.

Syftet med etapplandskapsplanen är att uppdatera de befintliga landskapsplanerna med hänsyn till den geopolitiska situationen och att svara på förändringar i den fysiska planeringsmiljön, särskilt när det gäller transport och säkerhet. Ett centralt mål är också att enhetliga planeringsföreskrifterna för landskapsplaner. Målet i etapplandskapsplanen är att fastställa utvecklingsmål för trafiksystemet i enlighet med Lapplands trafikstrategi 2050 samt att beakta Försvarmaktens markanvändningsbehov.

Dessutom är målet att peka ut de centrala områdena för stora industri- eller lagerbyggnader. Vid utarbetandet av etapplandskapsplanen beaktas statsrådets beslut om kulturmiljön, landskapsområdena och de arkeologiska objekten. Målet är också att undersöka funktionaliteten av de omfattande M-börjande områdesreserveringarna i denna verksamhetsmiljö. Andra behov som har framkommit under planeringsprocessen kan också komma att identifieras i etapplandskapsplanen.

De parter som deltar i utarbetandet av planen är de som definieras i markanvändnings- och bygglagen (62 §). De berörda parterna har möjlighet att ge respons i olika skeden och på många olika sätt. Beslutet om att inleda en landskapsplan fattas av landskapsstyrelsen. Landskapsplanen godkänns av Lapplands förbunds fullmäktige. Beslutet om godkännande kan överklagas till Norra Finlands förvaltningsdomstol.

1. Behov av att revidera regionplaner

Syftet med Lapplands etapplandskapsplan för säkerhet och trafik 2050 är, att uppdatera de befintliga landskapsplanerna på grund av den geopolitiska situationen och till att svara på förändringar i verksamhetsmiljön när det gäller planering av markanvändningen. Syftet är att utarbeta den första etapplandskapsplanen som omfattar hela Lapplands landskap, där fokus ligger på trafiksystemet och säkerhet.

2. Utgångspunkter för regionalplanen

2.1 Vägledande lagstiftning

Regionplanering regleras av markanvändnings- och bygglagen (från 1.1.2025 Lagen om områdesanvändning). I landskapsplanen presenteras principerna för markanvändning och samhällsstruktur samt områden som är nödvändiga för landskapets utveckling. Områdesreservationer anges endast i den omfattning och med den noggrannhet som krävs för att uppfylla de nationella eller regionala målen för områdesanvändning eller för att samordna användningen av områden i flera kommuner (MBL 25 §).

Den nya lagen om områdesanvändning innehåller bestämmelser om nationella mål för områdesanvändning, planläggningssystem samt bestämmelser om havsplanering. Målet är, att regeringen ska kunna överlämna lagförslaget till riksdagen under vårsessionen 2025. Om lagen om områdesanvändning godkänns, kommer Lapplands etapplandskapsplan för säkerhet och trafik 2050 att utarbetas enligt den nya lagens bestämmelser.

Enligt ändringen i markanvändnings- och bygglagen (som trädde i kraft 1.1.2020) ska planeringen av markanvändningen säkerställa de utvecklingsbehov som krävs för försvar, gränssäkerhet och gränskontroll, civilt försvar samt försörjningsberedskap och säkerställa att verksamhetsmöjligheterna för de ansvariga parterna inte försvagas (MBL 4 a §).

Enligt innehållskraven i landskapsplanen (MBL 28 §) måste särskild uppmärksamhet ägnas vid:

- 1) landskapets ändamålsenliga region- och samhällsstruktur;
- 2) ekologisk hållbarhet i markanvändningen;
- 3) miljömässigt och ekonomiskt hållbara transport- och tekniska underhållsarrangemang;
- 4) hållbar användning av vatten- och markresurser;
- 5) förutsättningar för regionens näringsliv att verka;
- 6) vårda landskapet, naturvärdena och kulturarvet; samt
- 7) tillräckligt med områden som är lämpliga för rekreation.

Vid upprättandet av planen ska också områdesanvändningens ekonomiska aspekter beaktas samt att ingen oskäligen skada orsakas markägaren eller annan rättighetsinnehavare. Vid

upprättandet av planen ska det klargöras vem som ansvarar för genomförandet av planen och de åtgärder som krävs för den.

De ovan nämnda faktorerna i denna paragraf måste utredas och beaktas i den mån det krävs av landskapsplanens uppgift som en översiktlig plan. (MBL 28 §).

2.2 Nationella mål för områdesanvändning

De riksomfattande målen för områdesanvändningen (RMO) är en del av styrsystemet för områdesanvändning enligt markanvändnings- och bygglagen. Beslut om dessa fattas av statsrådet. Målen kan handla om saker, som har:

- internationell eller större än regional betydelse för områdesstrukturen, markanvändningen eller trafik- eller energinätet;
- ett betydande bidrag till det nationella kultur- eller naturarvet; eller
- nationellt betydande inverkan på ekologisk hållbarhet, områdesstrukturens ekonomiska effektivitet eller undvikande av betydande miljöskador.

I landskapsplaneringen och i annan områdesanvändningsplanering ska man se till att de nationella målen för områdesanvändning beaktas så att deras genomförande främjas.

De nationella målen för områdesanvändning är indelade i fem olika helheter:

- Fungerande samhällen och hållbar mobilitet
- Ett effektivt transportsystem
- En hälsofrämjande och trygg miljö
- Livskraftig natur- och kulturmiljö samt naturresurser
- Förnybar energiförsörjning

De nationella målen för områdesanvändning främjar det nationella trafiksystemets funktionalitet och kostnadseffektivitet genom att främst utveckla befintliga trafikförbindelser och nätverk samt säkerställa förutsättningar för gemensam användning av olika trafikslag och -tjänster för rese- och transportkedjor samt funktionaliteten av knutpunkter för gods- och persontrafik. Kontinuiteten och utvecklingspotentialen av internationellt och nationellt viktiga transport- och kommunikationsförbindelser, liksom utvecklingspotentialen av internationellt och nationellt viktiga hamnar, flygplatser och gränsövergångar, kommer också att säkerställas.

För Finlands säkerhet i sin helhet är det avgörande att säkerställa samhällets funktionsförmåga och främja medborgarnas säkerhet och välfärd. I områdesanvändningen är det viktigt att säkerställa förutsättningarna för hela landets säkerhet, såsom behoven inom försvar, gränsövervakning, räddningsväsendet och försörjningsberedskapen. Försvarsmaktens verksamhet kännetecknas av att dess effekter sträcker sig utanför de områden som används. För att säkerställa verksamhetsförutsättningarna är det nödvändigt att fästa särskild

uppmärksamhet vid de begränsningar i områdesanvändningen som orsakas av Försvarsmaktens och gränsbevakningens verksamhet och utveckling. I de nationella målen för områdesanvändning beaktas samhällets totala säkerhetsbehov, särskilt behovet av försvar och gränskontroll, och det säkerställs att det finns tillräckliga regionala utvecklingsmöjligheter och handlingsutrymmen för dessa.

2.3 Prioriteringar för regional utveckling 2024–2027

Regionutvecklingsbeslutet 2024–2027 innehåller de prioriteringar och mål i regionutvecklingen under statsminister Petteri Orpos regeringsperiod, som ministerierna har förbundit sig att följa. Regionutvecklingsbeslutet styr den regionala utvecklingen inom de olika förvaltningsområdena och landskapsförbunden samt samordningen av deras åtgärder. Beslutet om regional utveckling kommer att beaktas av regionförbunden i deras egna strategier, i samarbete med kommuner, städer och andra aktörer. Prioriteringarna i beslutet om regional utveckling är följande

- Hållbar livskraft och investeringar
- Välmående invånare och samhällen
- Attraktiv livsmiljö och biologisk mångfald

Övergripande säkerhet, internationalisering och ett regionalt fokus är genomgående aspekter i alla prioriteringar. Regionalutvecklingen och utvecklingen av prioriteringar bygger på följande villkor: tillgänglighet, arbetskraftsutbud och sysselsättning, samt kompetens och utbildning, utan vilka de flesta av prioriteringarna inte kan uppnås.

2.4 Regionplanering och Lapplandsavtalet

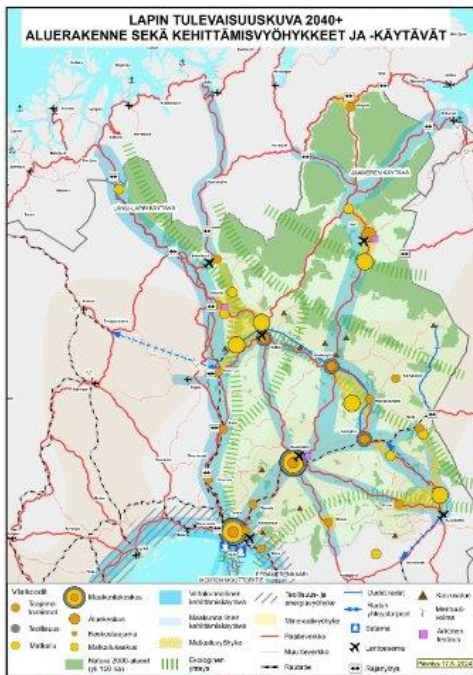

Bild 1: Framtidsbild 2040+ enligt mellanutvärderingen av Lapplandsavtalet 2022–2025 (Lapplands landskapsstyrelse 17.6.2024).

Landskapsplaneringen omfattar landskapsplanen, planen som styr planeringen av markanvändningen och det regionala utvecklingsprogrammet, det vill säga landskapsprogrammet. Det regionala utvecklingsprogrammet regleras separat i lagen om områdesutveckling och förvaltning av strukturfondsverksamhet. Ansvar för planeringen av Lappland ligger hos Lapplands förbund. I planeringen av landskapet beaktas de riksomfattande målen för områdesanvändningen som regeringen har fastställt. Landskapsplanen konkretiserar de nationella målen och samordnar dem med regionala och lokala mål. Landskapsplanen har ingen rättsverkan, men den utgör utgångspunkt för övrig planering inom landskapet. I Lapplandsavtalet har två regionala planeringsdokument, regionalstrategi 2040 och regionalprogram 2022–2025, sammanförts. **Lapplandsavtalet kommer att uppdateras under 2025.**

2.5 Landskapsplan

Landskapsplanen är en översiktlig plan för områdesanvändning i landskapet eller en del av det. Tidshorizonten för den regionalplanen är 10–30 år. Regionplaneringen styrs av markanvändnings- och bygglagen samt -förordningen. Landskapsplanen godkänns av Lapplands förbunds fullmäktige. Beslutet om godkännande kan överklagas till Norra Finlands förvaltningsdomstol.

Regionalplanen visas på kartan. Planen innehåller också planbeteckningar och bestämmelser. Dessutom åtföljs planen av en motivering som anger målen för planen, skälen till lösningarna, en beskrivning och en konsekvensbedömning (MBL 29 §).

I landskapsplanen presenteras principerna för markanvändning och samhällsstruktur samt områden som är nödvändiga för landskapets utveckling. Områdesreservationer anges endast i den omfattning och med den noggrannhet som behövs för att uppfylla de nationella eller landskapsvisa målen för områdesanvändningen eller för att samordna områdesanvändningen mellan flera kommuner. (MBL 25 § 4 mom.)

2.6 Status för landskapsplanen

I Lappland har regionplaneringen framskridit stegvis, per delregional enhet och i form av regionomfattande delplaner. I Lappland gäller regionala planer för markanvändning: Fjäll-Lapplands landskapsplan (trädde i kraft 16.5.2012), Västra Lapplands landskapsplan (trädde i kraft 11.9.2015), Rovaniemi och Östra Lapplands landskapsplan (kungjordes i kraft 21.9.2022) samt Norra Lapplands landskapsplan 2040 (kungjordes i kraft 18.9.2024).

Kuva 2: Situationen av regionplanering i Lappland 2024

Därutöver gäller följande regionomfattande delplaner i Lappland: Lapplands havs- och kustområdes vindkraftslandskapsplan (16.7.2005), Kemi-Torneå-områdets kärnkraftslandskapsplan (21.9.2011), Sokli gruvprojektets etapplandskapsplan (16.5.2012), Suhango gruvprojektets etapplandskapsplan (12.2.2016) samt delvist upphävande av Kemi-Torneå-områdets kärnkraftslandskapsplan (16.2.2017).

För närvarande är tre etapplandskapsplaner för gruvprojekt under behandling: Etapplandskapsplanerna för gruvprojekten Rajapalo, Sakatti och Ikkari.

2.7 Plan- och påverkningsområde

Lapplands etapplandskapsplan 2050 omfattar hela Lapplands landskapsområde. Det finns 21 kommuner och 5 regioner i planeringsområdet. Det område som berörs av etapplandskapsplanen omfattar förutom landskapet Lappland även grannländerna Sverige, Norge och Ryssland samt landskapet Norra Österbotten i söder.

Området för samernas hembygdsområde i etapplandskapsplanen omfattar områdena i kommunerna Enontekis, Enare och Utsjoki, och området för Lapplands renskötseområde i Sodankylä kommun. (Lagen om Sametinget 17.7.1995/974)

3. Temaspecifika mål och nödvändiga rapporter med källmaterial

Syftet med Lapplands etapplandskapsplan för säkerhet och trafik 2050 är att svara på förändringar i verksamhetsmiljön när det gäller planering av markanvändningen. I synnerhet har den förändrade geopolitiska situationen ökat betydelsen av försörjningstrygghet och militär rörlighet i den regionala planeringen. Syftet är att utarbeta den första etapplandskapsplanen som omfattar hela Lapplands landskap, där fokus ligger på trafiksystemet och säkerhet.

Vid ikraftträdande av etapplandskapsplanen upphävs den gällande landskapsplanen för området i fråga, vad gäller de lösningar som har gjorts i den.

3.1 Transportsystem och säkerhet

För trafiksystemet är målet i etapplandskapsplanen att skapa ett koldioxidneutralt, smart och anpassat trafiksystem för globala förändringar i landskapet. Med etapplandskapsplanen bidrar man till att minska transportutsläppen i Lappland. Med Finlands och Sveriges Natomedlemskap och undertecknandet av Finlands och USA:s bilaterala försvarssamarbetsavtal (DCA) förväntas den militära rörligheten i Lapplands område öka i framtiden. Dessutom kommer betydelsen av hamnarna i Kemi och Torneå att förstärkas när transportvägarna i framtiden mer riktas mot Västra Europa. Militär rörlighet kräver ett trafiksystem med tillräcklig dubbelanvändning och driftssäker logistikinfrastruktur, inklusive knutpunkter som uppfyller kraven och multimodala korridorer som förbinder dem. Förändringar som rör säkerhet och den geopolitiska situationen, inklusive klimatförändringen och förändringar i internationell handel, kan forma behoven för utveckling av trafiknätet i framtiden.

På grund av den förändrade geopolitiska situationen har Lapplands väg- och järnvägsförbindelser till hamnar vid Nordatlanten blivit ännu viktigare. Målet i etapplandskapsplanen är att fastställa de vägförbindelser som ska utvecklas eller förbättras avsevärt enligt Lapplands trafikstrategi, förändringar i vägklass samt eventuella andra behov av förbindelser. Syftet är att särskilt peka ut öst-västliga förbindelser, som till exempel förbindelsen Kutturantie-Pokantie.

För järnvägstransporter är målet att identifiera behovet av järnvägsutvecklingslänkar, till exempel Tunturirata-förbindelsen. Dessutom är målet att utpeka Keminmaa trippelspår på sträckan från stambanan till Rovaniemi och att utpeka stambanan som en dubbelspårig linje (europeisk spårvidd och befintlig spårvidd), medan även andra dubbelspåriga linjer kommer att utredas för att pekas ut i etapplandskapsplanen.

Syftet med etapplandskapsplanen är att utse nya rastplatser och serviceområden för tung lastbilstrafik och omlastningsområden för Torneå–Haparanda och Rovaniemi. För hamnarnas del anges de farleder till sjöss som ska utvecklas samt hamnarna i Kemi och Torneå.

Syftet är också att ange andra nödvändiga transportförbindelser samt flygplats- och terminalområden. När det gäller flygplatser anges utvecklandet av flygtrafikområden i Rovaniemi, Kemi-Torneå, Enontekis, Enare, Kittilä och Sodankylä, med beaktande av dubbla användningsområden.

Dessutom är målet att svara på förändringar i det europeiska transportnätet (TEN-T-nätet), som kan medföra behov av ändringar i markanvändningen, särskilt på riksväg 21 från Torneå till Kilpisjärvi, som har blivit en del av TEN-T-nätet.

På grund av den geopolitiska förändringen, är syftet med Lapplands etapplandskapsplan för säkerhet och trafik 2050 att ange försvarsmaktens markanvändningsbehov, såsom skjut- och övningsområden och tillfälliga militära flygfält (t.ex. reservlandningsplatser) i enlighet med luftfartslagen. Dessutom anges i etapplandskapsplanen de landskapsmässigt betydelsefulla skjutbanorna.

Dessutom är målet i etapplandskapsplanen att visa de utvecklingsbehov som krävs för försvar, gränssäkerhet och gränskontroll, civilt försvar samt försörjningsberedskap och säkerställa att verksamhetsmöjligheterna för de ansvariga parterna inte försvagas (MBL 4 a §).

Syftet med etapplandskapsplanen är att peka ut viktiga stora industri- eller lagerområden, så kallade T/Kem-områden, där en större anläggning för tillverkning eller lagring av farliga kemikalier kan komma att lokaliseras.

Pågående och genomförda utredningar:

- Transportstrategi för Lappland 2050
- Utredning för järnvägssträckan Sodankylä–Kittilä–Ylläs (färdigställd 17.4.2023)
- Trafikledsverkets europeiska spårviddsutredning, färdigställs i augusti 2025.

De nödvändiga utredningarna:

- Natura-bedömning av Kuttura-Repojokitie
- Natura-bedömning av Tunturi-järnvägen (sträckan Sodankylä-Kittilä-Kolari)
- Lapplands skjutbaneutredning och utvecklingsplan
- Övriga möjliga tilläggsutredningar som kan uppkomma under processens gång

3.2 Övriga

De nationellt värdefulla landskapsområden som trädde i kraft 1.3.2022 inventerades under åren 2010–2015. Med statsrådets beslut den 18.11.2021 fastställdes resultatet av inventeringen (VAMA 2021) som den inventering som avses i plan- och bygglagen för nationella planeringsmål i områdesanvändning. VAMA 2021 ersätter regeringens principbeslut av den 5.1.1995 om den tidigare inventeringen. I Lapplands etapplandskapsplan för säkerhet och trafik 2050 kommer nationellt värdefulla landskapsområden (VAMA 2021) att utses genom statsrådets beslut (SRb. enligt 18.11.2021).

De nationellt betydelsefulla byggda kulturmiljöerna (RKY 2009) är en inventering som upprättats av Museiverket, enligt statsrådets beslut har denna inventering upptagits som den inventering, som avses i markanvändnings- och bygglagen när det gäller nationella mål för markanvändningen, i avseende till den byggda kulturmiljön från och med 1.1.2010 i Lapplands etapplandskapsplan för säkerhet och trafik 2050 ska de nationellt betydelsefulla byggda kulturmiljöerna anges i enlighet med statsrådets beslut (RP 22.12.2009) och sättet att märka ut dem ska enhetliggöras inom Lapplands län.

Inventeringen av **nationellt betydelsefulla arkeologiska objekt** (VARK) är färdigställd, och statsrådet planerar att godkänna den under 2024. I enlighet med statsrådets beslut kommer arkeologiska objekt av riksintresse (VARK) att anvisas i landskapsplanen för landskapet Lappland.

Lapplands etapplandskapsplan för säkerhet och trafik 2050 syftar till att uppdatera planeringsbestämmelserna för energi och att utse Finlands nationella vätgasnätverk för Lapplandsregionen. I etapplandskapsplanen anges behoven av produktion av förnybar energi och de logistiska lösningar som krävs för detta, liksom kraftledningslinjer. Utvecklings- och ändringsbehoven för stamnätet och vattenkraften uppdateras för etapplandskapsplanen. Potentiella vindkraftsområden (vk-områden) ska inte pekas ut i den nuvarande etapplandskapsplanen, eftersom detta skulle kräva ytterligare utredningar. Stora vindkraftsparker kan placeras i Lappland under förutsättning att projektets regionala konsekvenser granskas i samband med lokal planering och MKB-förfarandet. På basen av tillräckliga utredningar har kommuner beslutat om vindkraftsområden i sina översiktsplaner, efter en bedömning av varje enskilt projekt. Generalplanens lösning får inte strida mot den befintliga landskapsplanen.

I etappplanseringsplanen är målet att undersöka funktionaliteten hos de omfattande M-begynnande områdesreservaterna i den nuvarande verksamhetsmiljön.

I etappplanseringsplanen anges de andra uppdateringsbehov som uppkommit under processen, vilka kan uppdateras under processen för etappplanseringsplanen.

4. Konsekvensbedömning

Konsekvensbedömningen är en viktig del av planläggningen. Information om konsekvenser produceras och utnyttjas under hela planprocessen. Konsekvensbedömningen i planeringen grundar sig på markanvändnings- och bygglagen och förordningen.

Konsekvensbedömning vid upprättande av planen (MBL 9 §):

Planen ska baseras på planering som bedömer planens betydande effekter och de undersökningar och utredningar som krävs för detta. Planens syfte och funktion beaktas vid bedömningen av dess konsekvenser. Landskapsplanen är en översiktlig plan som sammanför mål på kommunövergripande, regional, landskaps- och nationell nivå.

Miljökonsekvenserna av planen och genomförandet av de alternativ som övervägs, inklusive samhällsekonomiska, sociala, kulturella och andra effekter, måste undersökas i den utsträckning som krävs vid utarbetandet av planen. Utredningar bör göras för hela det område där planen kan förväntas ha en betydande påverkan.

Konsekvensbedömning under utarbetandet av planen (MBL 1 §):

Vid utredning av de effekter av planen som avses i 9 § i plan- och bygglagen (132/1999) beaktas tidigare genomförda utredningar samt andra faktorer som påverkar behovet av ytterligare utredningar. Utredningarna ska ge tillräcklig information för att kunna bedöma de betydande direkta och indirekta effekterna av genomförandet av planen för:

- 1) människors levnadsvillkor och livsmiljö;*
- 2) jordmån och berggrund, vatten, luft och klimat;*
- 3) växt- och djurarter, biologisk mångfald och naturresurser;*
- 4) områdes- och samhällsstruktur, samhälls- och energiekonomi samt trafik*
- 5) stadslandskap, landskap, kulturarv och den byggda miljön;*
- 6) utvecklingen av en effektiv konkurrens inom näringslivet.*

Utöver det som nämnts ovan kartläggs effekter relaterade till begränsning av klimatförändringen och anpassning till klimatförändringen. Landskapsplanens förhållande till de nationella områdesanvändningsmålen och de regionala målen bedöms både i berednings- och förslagsfasen. Det undersöks också hur innehållskraven i landskapsplanen (MRL 28 §) uppfylls. Inverkan på Natura 2000-områden bedöms genom en behovsbedömning och vid behov genomförs en bedömning i enlighet med 65 § i naturvårdslagen.

Konsekvenserna av genomförandet av landskapsplanen bedöms per markanvändning, be-teckning, bestämmelse och, vid behov, per område. Planens påverkan bedöms också som helhet. Konsekvensbedömningen genomförs komplementärt genom hela planeringsproces-sen.

Metoden för konsekvensbedömning kommer att baseras på expertbedömningar utifrån pla-neringsdata, workshops och information från utredningar och MKB-förfaranden.

Genomförandet av konsekvensbedömningarna kommer att avtalas i samråd med myndig-heterna och parterna. Konsekvensbedömningen är en viktig del av den interaktiva plane-ringen och kan påverkas i olika skeden av utarbetandet av landskapsplanen.

Utöver ovanstående bedöms i Lapplands etapplandskapsplan för säkerhet och trafik 2050, de potentiella betydande konsekvenserna för den samiska kulturen och renskötseln, på ni-vån för landskapsplanens roll, som en allmän markanvändningsplan.

5. Involvering och interaktion

5.1 Intressenter

Samrådet vid planens beredning ska ordnas så, att de som planen kan avsevärt påverka i fråga om boende, arbete eller andra förhållanden, samt myndigheter och samfund vars verk-samhet behandlas i planeringen (berörda parter), ges möjlighet att delta i planberedningen, bedöma planens konsekvenser och framföra sina åsikter skriftligt eller muntligt (MBL 62 §).

Tabell 1: Intressenter och deltagande i Lapplands etapplandskapsplan för säkerhet och trafik 2050

Parter	Intressenter	Deltagande
Markägare och markinnehavare	Forststyrelsen, privata markägare, gemen-sam skog, andra markägare inom land-skapsplanens område och angränsande områden.	Kommentarer om målen och be-redningsmaterialet samt om utkas-tet under beredningsskedet. Synpunkter och anmärkningar på planutkastet och -förslaget under visning samt vid offentliga tillställ-ningar regionvis.
Personer vars boende, sysselsätt-ning eller andra förhål-landen kan komma att	Invånare, hyresgäster, företag och deras anställda, institutioner och deras använ-dare och anställda, företagare, turister i det område som berörs av planen	Kommentarer om målen och be-redningsmaterialet samt om utkas-tet under beredningsskedet. Yttranden och kommentarer om planen, som inkommit under vis-ning samt vid offentliga tillställ-ningar regionvis.

påverkas väsentligt av projektet		
Myndigheter och andra motsvarande	<p>Lapplands kommuner, ministerier, Trafikledsverket, Museiverket, Traficom, TUKES, STUK, Huvudstaben, Försvarens logistikverks stab, 3. Logistikregementet, Flygstaben, Arméstaben, Saminget, Lapplands Ntm-central, Regionförvaltningsverket i Lappland, Siida, Tornedalens museum, Lapplands landskapsmuseum, Skogscentalen i Lappland, Forststyrelsen, Tullen, Jägarbrigaden, Lapplands flygflottilj, Lapplands gränsbevakningssektions stab, Lapplands räddningsverk, Lapplands välfärdsområde, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Lapplands grannkommuner i Norra Österbotten.</p> <p>Östra Lapplands kommunförbund, Meri-Lappi utvecklingscenter, Norra Lapplands regionala samarbetsförbund, Rovaniemi ekonomiska region, Tunturi-Lapin Kehitys ry, Tornedalens ekonomiska region, GTK, Fingrid, Finavia, Föreningen för renbeteslag, VR group, Gasgrid Finland, Försörjningsberedskapscentralen och Meteorologiska institutet</p>	<p>Kommentarer om målen och beredningsmaterialet samt om utkastet under beredningsskedet.</p> <p>Målförhandlingar, deltagande i seminarium</p> <p>Officiella förhandlingar i enlighet med MBL i berednings- och förslagsfasen</p> <p>Yttranden under förberedelse- och förslagsstadiet</p> <p>Övrigt samarbete med myndigheter under hela processen</p>
Sammanslutningar, vars verksamhetsområden behandlas i planeringsprocessen	<p>Lapplands handelskammare, Lapplands företagare rf, Finlands naturskyddsförbunds Lapplands distrikt rf, Lapin rakensperinne ry, ProAgria Lappland, MTK-Lappi ry, Lapin Matkailulinkeinon Liitto, Lapin kylät ry, Saamelaispaliskunnat ry, Finlands viltcentral, Energibolag, Renbeteslag, fiskeområden, m.fl. föreningar</p>	<p>Kommentarer om målen och beredningsmaterialet samt om utkastet under beredningsskedet.</p> <p>Yttranden och kommentarer under berednings- och förslagsskedet, under visning samt vid offentliga tillställningar regionvis.</p> <p>Samråd med intressenter vid behov</p>

5.2 Förfaranden för deltagande och interaktion

Intressenterna har möjlighet att ge respons i olika skeden och på många olika sätt. Den första möjligheten att ge respons är när planen ställs fram, när planen för deltagande och bedömning kungörs och när planen för deltagande och bedömning görs tillgänglig för allmänheten. Senare kan berörda parter lämna synpunkter under den förberedande fasen eller kommentera planförslaget. Informell respons kan ges under hela planläggningsprocessen. Under berednings- och förslagsfasen konsulteras också NTM-centralen, kommunerna, de viktigaste myndigheterna och samfunden samt de berörda ministerierna.

Möjligheterna att påverka är störst i de tidiga skedena av planeringsprocessen. Alla synpunkter registreras, liksom hur de har påverkat utformningen eller dess resultat. Svar ges på den respons som mottagits.

Kommunikation

Information om regionplaneprocessens olika skeden, dess innehåll, offentliga tillställningar, visning av utkast och förslag, samt möjligheter att lämna synpunkter och kommentarer ges på följande sätt:

- annonser, tillkännagivanden, pressmeddelanden och artiklar
- i tidningar och kommunala medier
- på Lapplands förbunds och kommunernas anslagstavlor
- på Lapplands förbunds (www.lapinliitto.fi) och kommunernas hemsidor
- på sociala medier
- i Lapplands förbunds nyhetsbrev om regionplanering

Officiella tillkännagivanden görs på finska och tre samiska språk (nordsamiska, koltsamiska och enaresamiska). Kungörelserna publiceras på Lapplands och kommuners anslagstavlor samt i Lapin Kansa. Dokumenten översätts vid behov till nordsamiska. Det är möjligt att använda en nordsamisk tolk vid offentlig tillställningar i det samiska hembygdsområdet.

5.3 Respons på planen för deltagande och bedömning

Respons om planen för deltagande och bedömning kan ges under hela landskapsplanprocessen. Den första möjligheten att ge respons är när planen ställs fram, när planen för deltagande och bedömning kungörs och när planen för deltagande och bedömning görs tillgänglig för allmänheten. Senare kan berörda parter lämna synpunkter under den förberedande fasen eller kommentera planförslaget.

Planen för deltagande och bedömning kommer att uppdateras i takt med att planeringsprocessen fortskrider, så att den hålls aktuell och kan användas för att ge respons under hela planeringsprocessen.

En uppdaterad PDB finns tillgänglig hos Lapplands förbund och på dess webbplats: <https://www.lapinliitto.fi/aluesuunnittelu/maakuntakaavoitus/vireilla-olevat-maakuntakaavat/lapin-turvallisuus-ja-liikennevaihemaakuntakaava-2050/>

5.4 Beslutsfattande

Beslut om att inleda landskapsplanen fattas av landskapsstyrelsen. Landskapsplanen godkänns av Lapplands förbunds fullmäktige. Beslutet om godkännande kan överklagas till Norra Finlands förvaltningsdomstol.

6. Miljöpåverkan som överskrider nationsgränser

I planeringsförfarandet tillämpas 206 a § i lagen om markanvändning och byggande i fråga om gränsöverskridande miljökonsekvenser. Den ändring av markanvändnings- och bygglagen som gäller gränsöverskridande miljökonsekvenser trädde i kraft 1.1.2017.

Enligt 206 a § i plan- och bygglagen, om betydande miljökonsekvenser troligtvis uppstår på ett lands territorium som är part i ett internationellt avtal som är bindande för Finland, eller om det land som är föremål för de betydande miljökonsekvenserna begär det, ska Finlands miljöcentral (SYKE) ansvara för anmälnings- och förhandlingsuppgifterna med det aktuella landet.

Enligt 206 b § i plan- och bygglagen, om SYKE anser att genomförandet av planen medför betydande konsekvenser för miljön, ska SYKE meddela om miljöbedömningen och överlämna tillgängligt material till en annan stat. Det material som lämnas till en andra stat ska kompletteras med en planbeskrivning under planens framtagande, när den är färdigställd.

Förfarandena kan komma i fråga i EU:s medlemsstater och på basis av EES-avtalet i Norge. Skyldigheten gäller inte för den ryska staten. Behoven av gränsöverskridande miljöbedömning riktar sig främst mot utvecklingsområden, trafikförbindelser, turism, tjänsteutbud, transportleder och energiförsörjning samt bevarandet av natur-, landskaps- och kulturvärden.

I Lapplands etapplandskapsplan för säkerhet och trafik 2050 fokuserar det internationella samrådet på Sverige och Norge. Material som beskriver de miljöeffekter som genomförandet av planen medför på ett annat lands territorium ska vid behov översättas till det mottagande landets officiella språk i tillräcklig omfattning (MBL 206 b.3 §). De handlingar som

lämnas in för det internationella samrådet översätts till svenska, norska och nordsamiska. Samrådsdokumenten innehåller en kortfattad beskrivning av planprojektet och dess möjliga betydande effekter, samrådstiden i Finland samt information om hela planmaterialet på landskapförbundets webbplats.

Lapplands etappplansplan för säkerhet och trafik 2050 kommer att presenteras vid en offentlig tillställning under förberedelsefasen av etappplansplanen, om det anses nödvändigt baserat på den respons som erhållits under det internationella samrådet.

7. Schema

INTRESSENT	FASER	UPPGIFT	LAGEN	TIMING
Möjlighet att ge respons om Deltagande- och bedömningsplanen	Uppstartsfas	Förhandling enligt sametingslagen	ST 9 §	11/2024
		PDB, det vill säga deltagande- och bedömningsplanen, till påseende	MBL 63 §	1/2025
		Internationellt samråd	MBL 206 a §	1/2025
		Samråd med myndigheterna i inledningsfasen	MBL 11 §	4/2025
		Samråd enligt skoltlagen	KL 56 §	4/2025
		Samråd enligt renskötsellagen	RNL 53 §	4/2025
Möjlighet att ge en synpunkt om beredningsmaterialet	Förberedelsefas	Utredningar	MBL 10 §	2025–2026
		Seminarium		2026
		Samråd enligt sametingslagen	ST 9 §	2026
		Samråd enligt renskötsellagen	RNL 53 §	2026
		På allmän syn	MBL 62 §, MBL 30 §	2026
		Internationellt samråd	MBL 206 a §	2026
		Svar på synpunkter		
Myndighetsutlåtanden, detta skede kan elimineras i lagstiftningsreformen	MBL 13 §	2026		
Möjlighet att lämna anmärkning om förslaget	Förslagsfasen	Konsultation med myndigheterna	MBL 11 §	2027
		Samråd enligt sametingslagen	ST 9 §	2027
		Samråd enligt renskötsellagen	RNL 53 §	2027
		På allmän syn		5–6 / 2027
		Internationellt samråd	MBL 206 a §	5–6 / 2026
		Svar på anmärkningar		9 / 2027
	Godkännandefasen	Förslag till fullmäktige	MBL 31 §	10/2027
		Regionfullmäktige godkänner		11 / 2027
		Till kännedom för internationella intressenter	MBL 206 a §	
Möjlighet att överklaga landskapsplanen till Norra Finlands förvaltningsdomstol	Eventuella klagomål	Utlåtande till Norra Finlands förvaltningsdomstol med anledning av klagomål	MBL 188 §	
	Ikraftträdande	Uppföljning och främjande	MBL 32 § MBL 2 §	

8. Kontaktuppgifter

Landskapsplanen utarbetas av Lapplands förbund. Till stöd för planeringsarbetet utser Lapplands förbund styrgruppsmedlemmar och tre medlemmar från landskapsstyrelsen, varav en utses till styrgruppens ordförande. Styrgruppen består av följande personer:

- Östra Lapplands kommunförbund
- Rovaniemi region (Rovaniemi / Ranua)
- Tornedalens region (Övertorneå / Pello)
- Meri-Lappi utvecklingscenter rf
- Tunturi-Lapin kehitys ry
- Norra Lapplands förbund för regionalt samarbete
- Sametinget
- Lapplands NTM-central (ekonomi, transport, miljö)
- Trafikledsverket
- Transport- och kommunikationsverket Traficom
- Forststyrelsen
- Föreningen för renbeteslag
- Lapplands handelskammare
- Lapin yrittäjät
- Försvarsmakten / 3. logistikregementet
- Finlands naturskyddsförbund Lapplands distrikt
- Finlands skogscentral
- SLC rf.

I ämbetsverket fungerar som kontaktpersoner planeringschef Paula Qvick, planläggningschef Juha Piisilä, miljöspecialist Tiina Elo, områdesplanerare Minttu Peuraniemi samt områdesplanerare Kaisa Kinnunen.

Lapplands förbund, områdesplanering:

Paula Qvick, planeringsdirektör

040 653 2996

paula.qvick@lapinliitto.fi

Planeringschef Juha Piisilä

040 711 8382

juha.piisila@lapinliitto.fi

Miljöspecialist Tiina Elo
040 669 2501
tiina.elo@lapinliitto.fi

Regionplanerare Minttu Peuraniemi
040 5426252
minttu.peuraniemi@lapinliitto.fi

Regionplanerare Kaisa Kinnunen
040-4801719
kaisa.kinnunen@lapinliitto.fi

Hallituskatu 20 B, 96100 Rovaniemi, Finland
E-post: info@lapinliitto.fi
PB 8056, 96101 Rovaniemi, Finland

9. Källförteckning

Markanvändnings- och bygglagen. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132> vi-
sad 15.10.2024

Finlands miljöcentral (2024). Landskapsområden av nationell betydelse.
<https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/maisemat/arvokkaat-maisema-alueet> vi-
sad 15.10.2024